

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων 119
Ταχ. Κώδικας: 10192 Αθήνα
Πληροφορίες: Ν.Μυλωνάς
Τηλέφωνα: 2106969811
FAX: 210 6969512
E-mail: vouli2@prv.ypeka.gr

Αθήνα 23/3/2016
Αρ. Πρωτ. 220

23 ΜΑΡ, 2016

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.:

1. Βουλευτή κ. Μάνο Κόνσολα
2. Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

ΘΕΜΑ: «Απάντηση σε Ερώτηση»

ΣΧΕΤ: α) Η με αριθμό πρωτ. 2663/26-1-2016 Ερώτηση

Σε απάντηση της (α) σχετικής **Ερώτησης** που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Μάνο Κόνσολα και μας κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων με το υπ' αριθμ. πρωτ. 294/26-2-2016 έγγραφό του, επισυνάπτουμε το υπ' αριθμ. πρωτ. 1240/4-3-2016 έγγραφο της καθ' ύλην αρμόδιας Υπηρεσίας του ΥΠΕΝ καθώς επίσης και το υπ αριθμ. πρωτ. 15737/2-3-2016 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου. Οι απόψεις που διατυπώνονται στα ανωτέρω έγγραφα αποτελούν και θέσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Επισημαίνουμε ότι η αγροτική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος όχι μόνο δεν είναι έννοιες ασύμβατες μεταξύ τους αλλά η πολυλειτουργικότητα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, δηλαδή η άσκησή της έτσι ώστε να παράγεται περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό όφελος που θα διαχέεται στον τοπικό πληθυσμό αποτελεί επιδίωξη και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

Συνημμένα:

- Το με α.π. 1240/4-3-2016 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας Δασών & Αγροπεριβάλλοντος/ΥΠΕΝ (σελ.2)
- Το με α.π. 15737/2-3-2016 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου (σελ.2)

Σελίδες απάντησης: 1
Σελίδες συνημμένων: 4
Σύνολο Σελίδων: 5

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΑΔΑΜΙΔΟΥ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΑΣΩΝ & ΑΓΡΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ
& ΑΓΡΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ &
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Α)
Ταχ. Δ/ση : Χαλκοκονδύλη 31
Τ.Κ. 10164 - ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Κων/να Πανούση
Τηλ: 210- 2124609, FAX 210 - 5244135

Αθήνα 4 Μαρτίου 2016

Αρ. Πρωτ. 1240

Π Ρ Ο Σ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Μεσογείων 119, Τ.Κ. 10192 ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
α) Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & Δ.Π.
Τμήμα Διαχείρισης Αγρίας Ζωής
ΕΝΤΑΥΘΑ
β) ΑΠΟΚΛ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ
Δ/ση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών
Ακτή Μιαούλη 83 & Μπότσαρη 2-8
Τ.Κ. 185 38 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΘΕΜΑ : «Ζημιές από ελάφια στην αγροτική παραγωγή της Ρόδου».

ΣΧΕΤ.: α) Το υπ αριθμ. 220/26-2-2016 έγγραφο Αυτοτελούς Τμήματος Κοινοβουλευτικού Ελέγχου ΥΠΕΝ.
β) Η υπ' αριθμ. 2663/26-1-2016 Ερώτηση Βουλευτή κ. Κόνσολα Μάνου
γ) Το υπ' αριθμ. 15737/2-3-2016 έγγραφο Δ/σης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου. (επισυνάπτεται)

Σε απάντηση του ανωτέρω (α) σχετικού εγγράφου σας, το οποίο αναφέρεται στη (β) σχετική Ερώτηση του Βουλευτή κ. Κόνσολα Μάνου που αφορά το αντικείμενο του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη το (γ) σχετικό έγγραφο της Δ/σης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η ανάγκη προστασίας του πλατωνιού, κρίνεται επιτακτική και άμεσης προτεραιότητας, καθότι ο πληθυσμός των ελαφιών (*Dama dama dama* L., 1758) υφίσταται από την 6^η π.χ. χιλιετία και είναι ο μοναδικός φυσικός πληθυσμός του είδους στον κόσμο καθώς δραστηριοποιείται γονιδιακά από όλους τους άλλους. Επίσης αποτελεί σύμβολο του νησιού και στοιχείο της παράδοσης και του πολιτισμού του. Ιστορικά έχει αποδειχτεί ότι μια χαλαρή προστασία θέτει σε κίνδυνο και πάλι, όπως και στο παρελθόν, με εξαφάνιση το είδος, αφού 30 χρόνια πριν ο αριθμός τους είχε φτάσει στο απαράδεκτο αριθμό των 50 ατόμων.

Σημαντική βαρύτητα είχε επίσης το ελάφι της Ρόδου στο χαρακτηρισμό των περιοχών "Natura 2000" του νησιού, ενώ έχει καταγραφεί στη Σύμβαση της Βέρνης ως απειλούμενο είδος και συμπεριλήφθηκε στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλαζώων της Ελλάδας με το χαρακτηρισμό "Τρωτό", δηλαδή είδος για το οποίο αν δεν αρθούν οι επιβαρυντικοί για την επιβίωση του παράγοντες, κινδυνεύει με εξαφάνιση.

Με την αυστηρή προστασία της δασικής υπηρεσίας, ο πληθυσμός των ελαφιών έχει αυξηθεί. Το ίδιο όμως συμβαίνει και με τον πληθυσμό των αιγοπροβάτων, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται περίπου στα 80.000 και σε σύγκριση με τα ελάφια είναι τεράστιος. Ωστόσο, τόσο τα ελάφια όσο και τα αιγοπρόβατα αναζητούν τις τροφές τους από το ίδιο περιβάλλον δεδομένου ότι και τα δύο είδη είναι φυτοφάγα.

Όταν όμως τα ελάφια εκτοπίζονται εμμέσως από το φυσικό τους περιβάλλον λόγω έλλειψης τροφής, τότε κατ' ανάγκη και εξ ενστίκτου οδηγούνται προς τις καλλιέργειες και τα χωριά προς ανεύρεση αυτής.

Η Δασική Υπηρεσία έχει μεν στην αρμοδιότητά της την αστυνόμευση και των αγροτικών εκτάσεων για την πρόληψη και καταστολή των αξιόποινων πράξεων που προέρχονται από φθορά με ζώα, εφόσον όμως τα ζώα που έχουν προκαλέσει φθορές έχουν εξουσιαστή ή σε περίπτωση που δεν τον γνωρίζουν μπορεί να βρεθεί ο εξουσιαστής τους από έρευνά τους, ώστε να αποδοθεί ευθύνη κατά τις κείμενες διατάξεις. Όταν όμως οι φθορές προκαλούνται από άγρια ζώα που βρίσκονται στην φυσική τους ελευθερία, όπως είναι το ελάφι, τότε αυτές δεν συνιστούν αγροτικό αδίκημα αφού κάθε αδίκημα προϋποθέτει ανθρώπινη πράξη ή παράλειψη.

Ο ΕΛΓΑ μας έχει ενημερώσει ότι αγροζημιές από ελάφια *Dama dama* δεν μπορούν να καλυφθούν, καθώς "άγρια ζώα" που προξενούν ζημιές στη φυτική παραγωγή οι οποίες καλύπτονται (από τον ΕΛΓΑ), θεωρούνται μόνο οι αρκούδες και τα αγριογούρουνα που βρίσκονται στις περιοχές που προστατεύονται από τη συνθήκη RAMSAR καθώς και τα αγριοκούνελα της νήσου Λήμνου. Ο ΕΛΓΑ επίσης εστιάζει στη δυσκολία διάκρισης των ζημιών που προκαλούνται στις καλλιέργειες για το αν αυτές έχουν επέλθει από βόσκηση ελαφιών ή αιγοπροβάτων.

Επιπλέον, σύμφωνα και με το (γ) σχετικό έγγραφο της Δ/σης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, πράγματι προκαλούνται ζημιές στις γεωργικές καλλιέργειες και από ελάφια, ανεξάρτητα αν ενοχοποιούνται μόνο τα ελάφια για όλες τις αγροζημιές.

Οι δασοφύλακες της Δ/σης Δασών Δωδεκανήσου, οι οποίοι είναι ειδικά εκπαιδευμένοι και γνωρίζουν από ίχνη και συμπεριφορά των ελαφιών, μπορούν να διακρίνουν από τι είδους ζώο έχει επέλθει η προκληθείσα ζημία καθώς υπάρχουν και καταγεγραμμένες αναφορές με ζημιές που έχουν διαπιστωμένα προκληθεί από ελάφια και όχι από αιγοπροβάτα.

Οι πραγματικές ζημιές που προκαλούνται από ελάφια θα πρέπει να αποζημιώνονται από το σύνολο της κοινωνίας που καρπώνεται τα οφέλη από την ύπαρξη τους και όχι να βαρύνουν κάποιους συγκεκριμένους αγρότες. Προκειμένου δε να προληφθεί μια αρνητική στάση των κατοίκων της Ρόδου και για την επιβίωση του ελαφιού, θεωρούμε ότι είναι υποχρέωση της πολιτείας να αποζημιώνει τους καλλιεργητές που υφίστανται αγροζημιές από ελάφια.

Επομένως, η θέσπιση αποζημίωσης μέσω ΕΛΓΑ θα ήταν ο προτιμότερος τρόπος να δημιουργηθεί ένα ανάχωμα στις αιτιάσεις των κατοίκων κάποιων περιοχών του νησιού που διαμαρτύρονται και ειδικότερα εκείνων που κάτω από τις διαμαρτυρίες τους ή επωφελούμενοι την αγανάκτηση των καλλιεργητών, υποκρύπτουν επιθυμίες για νόμιμο ή παράνομο κυνήγι του ελαφιού με απώτερο κίνδυνο μείωσης ξανά του πληθυσμού τους και επαναφοράς της απειλής εξαφάνισής αυτού.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΚΑΛΗΣ
Δρ. Δασολόγος

Πειραιάς : 02 - 03 - 201Ε
Αριθ. πρωτ. : 15737
(Σχετ.: 16650/02-03-2016)

Προς: Υπουργείο Περιantos & Ενέργειας
Γεν. ή Δ/ση Ανάπτυξης &
Προστασίας Δασών &
Αγροπεριβάλλοντος
Δ/ση Προστασίας Δασών ::
Αγροπεριβάλλοντος
Τμήμα Δασοπροστασίας &
Αγροτικής Ασφάλειας
Χαλκοκονδύλη 31,
10164, Αθήνα

Κοιν.: Δ/ση Δασών Διόδοου

Ενημέρωση:

Σημαντική βαρύτητα είχε επίσης το ελάφι της Ρόδου στο χαρακτηρισμό των περιοχών « Natura 2000 » του νησιού, ενώ έχει καταγραφεί στη Σύμβαση της Βέρνης ως απειλούμενο είδος και συμπεριλήφθηκε στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλόζων της Ελλάδας με το χαρακτηρισμό «Τρωιά», δηλαδή είδος για το οποίο αν δεν αρθούν οι επιβαρυντικοί για την επιβίωσή του παράγοντες, κινδυνεύει με εξαφάνιση.

Ο ΕΛΓΑ μας έχει ενημερώσει ότι αγροζημιές από ελάφια *Dama dama* δεν μπορούν να καλυφθούν, καθώς «άγρια ζώα» που προξενούν ζημιές στη φυτική παραγωγή (ειδικά καλλιέργειες) (από τον ΕΛΓΑ) θεωρούνται μόνο οι αρκούδες και τα αγριογούρουνα που βρίσκονται στις περιοχές που προστατεύονται από τη συνθήκη RAMSAR και τα αγριοκύνελα της νήσου Λήμνου. Η έλλειψη εστίασε στη δυσκολία διάκρισης των ζημιών που προκαλούνται στις καλλιέργειες, μεταξύ των ελάφιων

και των αιγοπροβάτων. Όμως, «άγριοι πληθυσμοί» είναι όλοι όσοι δεν είναι οικουσιτοι ή εκτρεφόμενοι και όχι μόνο τα αρπακτικά ζώα. Επίσης, σας ενημερώνουμε ότι υπάρχουν καταγεγραμμένες α-αφορές δασοφυλάκων της Δ/σης Δασών Δωδ/σου, ειδικά εκπαιδευμένων, με ζημιές που έχουν διαπιστωμένα προκληθεί από ελάφια και όχι από κτηνοτροφικά ζώα.

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, άποψή μας, ανεξάρτητα με το αν ενοχοποιούνται τα ελάφια για όλες τις αγροζημιές είναι ότι προκαλούνται ζημιές στις γεωργικές καλλιέργειες και από ελάφια. Οι πραγματικές ζημιές που προκαλούνται από ελάφια θα πρέπει να αποζημιώνονται από το σύνολο της κοινωνίας που καρπύνεται τα οφέλη από την ύπαρξή τους και όχι να βαραίνουν κάποιους συγκεκριμένους αγρότες.

Δεδομένης της κατάστασης που σήμερα επικρατεί και προκειμένου να προληφθεί μια αρνητική στάση των κατοίκων της Ρόδου για την επιβίωση του ελαφιού, θεωρούμε ότι είναι υποχρέωση της πολιτείας να αποζημιώνει τους πληγόμενους καλλιεργητές. Η αποζημίωση μέσω ΕΛΓΑ πιστεύουμε ότι θα ήταν ο ιδανικός τρόπος να δημιουργηθεί ένα ανάχωμα στις απειλές των κατοίκων κάποιων περιοχών του νησιού που διαμαρτύρονται και ειδικότερα εκείνων που κάτω από τις διαμαρτυρίες τους υποκρύπτουν επιθυμίες για νόμιμο ή παράνομο κυνήγι του ελαφιού.

Ο Ασκών Καθήκοντα Γ.Γ.
Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ανατολίου

Δρ. Νίκος Θεοδοπίδης

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Γ.Δ.Δ. & Α.Υ.
2. Φ.Χ.Α.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

[Signature]
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ